

3 HOVEDPUNKT FOR Å BESKRIVE NATURSTEIN

GEOLOGI, ESTETIKK & PRODUKSJON

1. Geologisk kvalitet

Tekniske krav og petrografi

2. Estetisk kvalitet

Farge, utseende og bearbeiding

3. Produksjonsmessig kvalitet

Toleranser, miljø og arbeidsforhold

1. Geologisk kvalitet

Tekniske krav og petrografi

- Bøystrekkfasthet (Måles i MPa)
- Vannabsorpsjon (Måles i % av vekt)
- Trykkfasthet (Måles i MPa)
- Slitasjemotstand (Måles i MM)
- Frostmotstandsevne (Måles i %)

Vi vurderer de to første: Bøystrekkfasthet og vannabsorpsjon som de viktigste tekniske kravene.

Petrografi beskrives ved:

- Type bergart (f.eks. Gneis, granitt, gabbro, diabas)
- Petrografisk sammensetning (hovedmineralene i steintypen)

Dokumentasjon:

SINTEF-test eller test fra tilsvarende institusjon som angir tekniske data og petrografi.

Se vedlagte eksempler.

Dokumentasjon bør etterspørres innsendt sammen med priser/tilbud.

2. Estetisk kvalitet

Farge, utseende og bearbeiding

Estetisk kvalitet må beskrives detaljert og presist. Koder finnes, i stor grad i Kina, men er ikke presis nok. Det finnes en rekke ulike steiner med samme koder.

- Farge
- Utseende (f.eks. korning, krystaller, årer - det preget ønsket naturstein har)
- Bearbeiding (f.eks. flammet, gradhugget, blastret, råhogd)

Eks. beskrivelse: Svart finkornet diabas, manuelt gradhugget grad 1.

Lys gneis med tydelige, rene, hvite årer på grå finkornet bakgrunn. Flammet overflate.

Se Steinhåndboken for ulike bearbeidinger. NB! Det er ulike muligheter for bearbeiding avhengig av produksjonsland og fabrikk.

Det bør vurderes om det skal beskrives at store Xenolitter er uønsket.

Dokumentasjon:

Høyoppløselige bilder og referanseprosjekter av ønsket steintype og overflate. Bildene bør vise tørr og våt overflate.

Dokumentasjon bør etterspørres innsendt sammen med priser/tilbud.

3. Produksjonsmessig kvalitet

Toleranser, miljø og arbeidsforhold

Toleranser angis ut fra Norsk Standard NS-EN 1343:2012.

Husk å angi realistisk fuge-avstand i dekker ihht. hvilket produkt eller overflater som beskrives. Gode fuger beskytter steinen og gir utførende nødvendig fleksibilitet ift. linjer. Forhør deg med leverandør av naturstein for spesifikke produkt.

Dokumentasjon:

EPD og redegjørelse for aktsomhetsvurderinger ref. Åpenhetsloven.

Dokumentasjon for miljø, arbeidsforhold og menneskerettigheter kan etterspørres ihht. §5 i "Lov om offentlige anskaffelser som omhandler menneskerettigheter og bærekraft", samt aktsomhetsvurdering ihht. "Åpenhetsloven".

Dokumentasjon bør etterspørres innsendt sammen med priser/tilbud.

SJEKKLISTE

Vi anbefaler at du stiller deg selv disse spørsmålene før du beskriver naturstein for landskapsprosjekt.

- Finnes det stedlige eller andre rester som kan gjenbrukes?
- Er muligheter for fremtidig gjenbruk hensyntatt?
- Er prinsipper for bærekraft fulgt for dimensjonering, format og svinn?
- Er riktig geologisk og produksjonsmessig kvalitet beskrevet i forhold til funksjon?
- Er den estetiske kvaliteten for farge og overflater tydelig beskrevet?
- Er det krav om tilstrekkelig dokumentasjon for riktig kvalitet ref. punkter ovenfor?

Har du spørsmål, ønsker innspill eller konkrete forslag til bærekraftige beskrivelser av naturstein?

Ta kontakt med Monica Sander; monica@beersten.no